

Разпадът на руския флот

Старичкият съветски (полу)самолетоносач „Кузнецов“

На 8 май 2014 г. ескадреният миноносец „Дрегън“ от Кралските ВМС на Великобритания излиза от базата в Портсмут със заповед да открие и да преследва руския самолетоносач „Кузнецов“ и шестте съпровождащи го кораба, преминали през Ламанш. „Подобна руска оперативна група отдавна не е минавала край бреговете ни“, заявява командирът на „Дрегън“ Рекс Кокс.

Наистина, след март 2014 г. руският военен флот доста се активизира. Москва анексира Кримския полуостров и стратегическите му пристанища и шумно обяви новата си стратегия, като разгърна по границите с НАТО войски, кораби и самолети. За Русия Крим е твърде важен, тъй като никога не е разполагала с достатъчно незамръзващи пристанища. Завладяването на Крим ѝ позволява достъпа до топли води за търговско и за военно корабоплаване.

Но зад напрегнатия график на руския ВМФ не могат да се скрият сериозните му слабости. Руските бойни кораби са стари и несигурни, а правителството се сблъсква с нарастващи трудности около намеренията си да ги замени с нови, също така големи и мощни съдове.

През последните години от Студената война СССР бе раздиран от амбицията да не изостава по военноморска мощ от САЩ. В края на 70-те и в началото на 80-те години Москва задели средства за строителството на първите си три самолетносача: неядрения „Кузнецов“, още един подобен кораб и самолетносач с ядрена енергетична установка.

В същото време САЩ оперират с 15 големи, предимно ядрени самолетносача. След съкращенията, последвали края на Студената война, САЩ си оставиха в строя 10 атомни самолетносача и 9 по-малки.

Модерен британски ескадрен миноносец

Разпадът на СССР обърка плановете на Москва да увеличи океанския си флот. Парите ѝ стигнаха, колкото да плати на украинската корабостроителница (в гр. Николаев) за „Кузнецов“, но другите два останаха в неизпълнените планове. Днес строителството на модерен самолетonosач би струвало милиарди долари.

Включен в състава на ВМФ през 1991 г., „Кузнецов“ стана последният нов и голям боен кораб на Русия. През следващите 23 години Москва успя да финансира няколко нови подводници, малки стражеви кораби и есминци, направени в корабостроителницата „Севмаш“ на северното крайбрежие на страната. Но всички големи руски бойни кораби и повечето от по-малките представляват наследство от покойния СССР.

Старите руски кораби често аварират и са мъчително неудобни за екипажите си, особено в сравнение с последните американски, европейски и китайски проекти. САЩ ежегодно строят по осем нови бойни кораба, включително и самолетonosачи, които влизат в състава на ВМС на всеки четири-пет години.

Когато през март 2014 г. Москва анексира Крим, Пентагонът незабавно изпрати в Източното Средиземноморие новия си

самолетоносач „Джордж Буш“, за да внесе спокойствие сред натовските държави. Авионосната група се състоеше от близо 60 най-модерни самолети и няколко нови ескадрени миноносеца от проекта „Арли Бърк“, въоръжени с ракети и оръдия за противовъздушна отбрана (ПВО), за борба с подводници и с надводните кораби на противника.

В отговор Кремъл изпрати... „Кузнецов“. На борда на поочукания самолетоносач, спуснат на вода малко по-рано от „Дж. Буш“, се събират не повече от 12 изстребителя Су. Съпровождащата група включваше шест съда, от които само един (атомният крайцер „Пьотр Велики“) притежаваше сериозно ракетно въоръжение. Другите бяха малък десантен кораб, три танкера и буксир.

Буксирът свърши най-добра работа. Неколкократно „Кузнецов“ получаваше повреди веднага след излизането си на море. През 2009 г. поради късо съединение на сериозно ръждясалия кораб избухна пожар и загина един матрос.

Няколко месеца «Кузнецов» като сянка следваше „Дж. Буш“, след което се отправи през Ла Манш към базата си в Северна Русия. Точно тук бе прихванат и следван от „Дрегън“.

За да демонстрира сила в Средиземно море, Кремъл изпрати там сравнително модерен есминец, с който усили малката си средиземноморска ескадра.

«Кузнецов» няма да го бъде дълго. Котлите му страдат от сериозни дефекти, за които писа изданието за военен бизнес Defense Industry Daily. Но когато самолетоносачът бъде изпратен за скрап, Москва трудно ще намери с какво да го замести. Защото корабостроителницата, изградила всички съветски авионосни кораби, остана в пределите на Украйна. Тя е недалеч от Крим, но „учтивите зелени човечета“ не успяха да я превземат.

Освен това единствено Украйна продължава да произвежда важни възли и механизми, включително силови установки и трансмисии за всички кораби от руския ВМФ. Дори за онези, които са върху стапелите на руската корабостроителница „Севмаш“. След като стана обект на непредизвикана агресия, Украйна престана да снабдява „по-голямата сестра“ с въоръжение и бойна техника.

Опитите на Путиновия режим да оживи отечественото корабостроене засега не вървят гладко. През 2005 г. Русия сключи с Индия договор за един милиард долара срещу задължението да й педостави преоборудван и модернизирани самолетоносач. Договорът бе изпълнен толкова зле, че корабът с индийското име „Викрамадита“ през 2012 г., веднага след завършване на „модернизацията“... излезе от строя. След рекламации и довършителни работи най-сетне през 2014 г. Индия прие

злополучния самолетonosач, за чието завършване бяха изразходвани близо 2,3 млрд. долара.

Щом като не е в състояние да ремонтира съдове от налични и познати проекти, представяте ли си колко трудно ще бъде на Русия да проектира и да построи съвсем нов голям боен кораб?

Москва разбира, че флотът ѝ е в незавидно положение. През 2011 г. бе взето болезнено за руското честолюбие решение: да бъдат закупени кораби, техника и технологии от чужбина. От Франция. Двете страни подписаха договор за строителството на два вертолетonosеца тип „Мистрал”, с цена над 1 млрд. дол. единия. „Покупката на корабостроителни технологии ще позволи на Русия да овладее строителството на големи кораби”, изрази общия оптимизъм тогавашният главнокомандващ на руския ВМФ адмирал Вл. Висоцки.

Но руските корабостроители не успяха да овладеят съвременните френски технологии. През 2013 г. Кремъл с мъка на сърце помоли Франция да поеме основните направления на строителството. След агресията срещу Украйна Париж прекрати, а после анулира изпълнението на договора с Путинова Русия. Франция плати предвидените неустойки от 1 млрд. дол. и наскоро сключи договор да продаде вертолетonosците на Египет.

Дори сделката да не беше развалена, с покупката на два френски кораба Русия не би могла да реформира корабостроенето си, защото руските инженери и работници не са участвали в производствените процеси. Днес, останало без важни части и механизми от украинските заводи, руското корабостроене се намира в още по-плачевно състояние, отколкото преди две години.

Нищо добро засега не се вижда на хоризонта на морска Русия. Прехватът на „Кузнецов” от „Дрегън” съдържа строга символика. Възможно е през следващите години все по-рядко да срещаме руски бойни кораби във водите на Световния океан.

Което ще има сериозни последици за руското влияние върху глобалните процеси и ще намали шансовете на Москва да спечели морски победи в случай на истинска война.

"The Week", САЩ

Оригинално заглавие: Russia's navy is falling apart

<http://inosmi.ru/russia/20150825/229860452.html#ixzz3nF2pv9CB>